

Mateřská škola Strančice

Ke Školce 235, Strančice

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

CESTUJEME S MAŠINKOU KRAJINOU CTNOSTÍ

OBSAH

1. Identifikační údaje o mateřské škole
2. Obecná charakteristika školy
3. Podmínky předškolního vzdělávání
  - 3.1 Věcné podmínky
  - 3.2 Životospráva
  - 3.3 Psychosociální podmínky
  - 3.4 Organizace
  - 3.5 Řízení mateřské školy
  - 3.6 Personální a pedagogické zajištění
  - 3.7 Spolupráce s rodinou
  - 3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí s potřebou podpůrných opatření
  - 3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných
  - 3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let
4. Organizace vzdělávání
  - 4.1 Vnitřní uspořádání školy
  - 4.2 Zařazování dětí do tříd
  - 4.3 Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě
  - 4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy
5. Charakteristika školního vzdělávacího programu
  - 5.1 Zaměření školy
  - 5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu
  - 5.3 Metody a formy vzdělávání
  - 5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných
  - 5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let
6. Vzdělávací obsah
  - 6.1 Integrované bloky
  - 6.2 Realizace integrovaných bloků na úrovni TVP
  - 6.3 Realizační a časový plán
7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název školy: Mateřská škola Strančice

Adresa: Ke Školce 235, 251 63 Strančice

Tel: +420 323 640 022, 774 403 938, 774 123 173, 774 123 173

Web: www.msstrancice.cz

E-mail: msstrancice@msstrancice.cz

Zřizovatel: Obec Strančice, Revoluční 383, 251 63 Strančice

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 70941271

Ředitelka: Martina Luková, DiS.

Provozní doba: 7.00 – 17.00

Kapacita školy: 114 dětí

Počet a skladba tříd: 5 tříd věkově homogenních

Č.j.: 2/2022/Sm

ŠVP zpracoval pedagogický kolektiv, byl projednán a schválen na pedagogické poradě

29. srpna 2022

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola sídlí na kraji Strančic u lesa. Původní jednopatrová rodinná vila byla v 70. letech minulého století rozšířena o přízemní přístavbu a školní zahradu situovanou v lese. Mateřská škola byla povolena výnosem z 3. února 1939 a vyučovat se zde začalo 4. prosince 1939. Zapsáno tehdy bylo 27 dětí, správcem školy byl řídící obecné školy Karel Zima a mateřská škola patřila k obecné škole. Od roku 1951 sídlila mateřská škola v pronajaté vile č. p. 235, ve které je doposud. K této vile byla v letech 1982 - 83 přistavena nová budova a byla otevřena druhá třída. V roce 2001 byla budova mateřské školy obcí odkoupena od původního majitele. V souvislosti se zrušením školní jídelny základní školy Strančice byly v roce 2004 obě budovy zrekonstruovány tak, aby mohla být v září 2004 otevřena třetí třída mateřské školy. Během léta roku 2011 byla zastřešena terasa a tím rozšířena hrací plocha první třídy mateřské školy. Během letních prázdnin 2012 došlo k výměně oken v původní vile. Postupná rekonstrukce vily pokračovala v roce 2013 pokládkou nové střešní krytiny. V létě 2014 se začalo s přístavbou dalších dvou učeben, které se nacházejí v prostoru původní školní zahrady. V srpnu 2015 byla přístavba dokončena a zkolaudována. Od 1. září 2015 byla navýšena kapacita mateřské školy z 60 na 114 dětí.

V mateřské škole se nachází v současné době pět tříd. První třída je umístěna v původní vile, kde jsou v prvním patře dvě stavebně oddělené ložnice. V suterénu se nachází provozní zázemí školy – ředitelna, kancelář hospodářky a skladové prostory. Druhá, třetí třída a školní kuchyně jsou situovány do přístavby z 80. let. Čtvrtá a pátá třída jsou v přístavbě z roku 2015. V mateřské škole je zaměstnáno 10 pedagogických pracovníků, 3 asistentky a 6 provozních pracovníků.

Strančice se v posledních letech rozrůstají o mnoho nově postavených rodinných domů, ve kterých žijí mladé rodiny s malými dětmi. Školka je dobře dostupná pěšky z ulice Ke Školce a také autem – z ulice Revoluční je velké parkoviště. Do čtyř tříd je možné se dostat krytým spojovacím tunelem, třída ve vile má samostatný vstup. Na prostornou školní zahradu s herními prvky navazuje část zahrady, která je situována přímo v lese.

Mateřská škola aktivně spolupracuje s místní základní školou, knihovnou, Rodinným centrem Lodička, Sdružením dobrovolných hasičů ze Svojšovic a s okolními mateřskými školami.

Od roku 2016 je mateřská škola zapojena do projektu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání - Šablony I., II. a III. Dotace jsme využívali na školní asistenty, výukové materiály, projektové dny a komunitně – osvětová setkání.

3. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dobré materiální podmínky odpovídající vzdělávacím, hygienickým a bezpečnostním požadavkům. Děti mají dostatek hraček a pomůcek, které jsou průběžně obnovovány. Hračky i ostatní materiál jsou dětem volně přístupné. V druhé a páté třídě jsou k dispozici pro hry dětí nová dřevěná herní patra.

Škola spolupracuje se zřizovatelem na obnově např. kuchyňského vybavení - v r. 2017 zafinancoval nákup nové multifunkční pánve, v r. 2019 financoval nový kotel a v r. 2021 nový konvektomat. V budoucnu je plánováno realizovat zateplení původní budovy a obnova fasády, uvažuje se o rozšíření mateřské školy o další třídy. Mnoho let jsme se ve sklepních prostorách, kde jsou kanceláře a skladové prostory, potýkali se zvýšenou vlhkostí, která byla během let 2016 - 18 odstraněna odbornou firmou.

Školní zahrada byla po přístavbě v roce 2015 nově zbudována a rozšířena o herní prvky. V r. 2021 jsme doplnili skluzavku do svahu a lezecí stěnu. Vstupní zahrada z ulice nabízí pro hry nejmladších dětí dřevěný vláček a houpadla.

3.2 Životospráva

Děti se stravují podle zásad zdravé výživy. Jejich jídelníček je sestavován tak, aby byly dodrženy výživové normy pro školní stravování a také pestrost stravy. Během dopoledne mají děti k dispozici čerstvé ovoce nebo zeleninu. Děti se samy při dopolední a odpolední svačině obsluhují a jsou tak vedeny k samostatnosti. Je zajištěn samoobslužný pitný režim v průběhu celého dne. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.

Pokud má dítě zdravotní problémy diagnostikované lékařem a z nich vyplývá úprava stravy nebo dieta, mateřská škola po dohodě se zákonnými zástupci jídelníček dítěte upraví.

S jídelníčkem jsou rodiče seznamováni na nástěnce v šatnách a na webových stránkách školky.

Jídelna je v každé třídě, takže děti zůstávají celý den ve svém známém prostředí. Děti do jídla nejsou nijak nuceny, jsou seznamovány s novými pokrmy a vedeny ke kultuře stravování.

Do denního režimu je zařazován pobyt venku na školní zahradě, v lese či děti chodí na procházky po obci. Délka pobytu venku je přizpůsobena aktuální předpovědi počasí. Děti od čtyř let chodí jednou týdně do místní sokolovny, kde dostatečně využijí volného prostoru k pohybovým aktivitám.

Pravidelný denní rytmus je flexibilní, aby umožňoval reagovat na potřeby a aktuální situace. Dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidný program.

3.3 Psychosociální podmínky

Hlavním cílem mateřské školy je, aby děti byly spokojené. Nově přichozí děti mají dostatečný prostor pro adaptaci. Všichni zaměstnanci dbají na dobré vztahy mezi dětmi i dospělými a na vytváření atmosféry vzájemné pohody, důvěry a ohleduplnosti.

Zaměstnanci respektují potřeby dětí a napomáhají v jejich uspokojování. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Řád ve třídách je zajištěn pravidly, která si děti samy vytvářejí a graficky zobrazují. Pedagogové cíleně působí proti negativním projevům v chování dětí a preventivně působí proti šikaně.

3.4 Organizace

Denní režim umožňuje pružně reagovat na individuální potřeby dětí. Rozdělení spontánních a řízených činností je vyvážené a poskytuje dostatek času i prostoru pro volnou hru, pro individuální a skupinové činnosti a pobyt venku. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotní pohybové aktivity. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají právo se nezúčastnit společných činností, pokud nechtějí.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.

Nejsou překračovány maximální povolené počty dětí ve třídách, spojování tříd je maximálně omezeno.

Časový rámeček dne v mateřské škole

7.00 – 8.15	příchod dětí do mateřské školy, volné hry ve třídách
8.15 – 9.00	komunikační kruh, ranní cvičení
9.00 – 9.15	dopolední svačina
9.15 – 10.00	řízená vzdělávací činnost podle třídního vzdělávacího programu
10.00 – 12.00	pobyt venku
12.00 – 12.30	oběd
12.30 – 13.00	odchody dětí domů po obědě, příprava na odpočinek
13.00 – 14.30	odpočinek po obědě
14.30 – 15.00	dopolední svačina
15.00 – 17.00	volné hry ve třídách, individuální práce, v případě příznivého počasí pobyt na zahradě
17.00	ukončení provozu mateřské školy

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola je jeden tým, který spoluvytváří atmosféru vzájemné důvěry a tolerance. Všichni zaměstnanci mají možnost se vyjadřovat k plánům a změnám v provozu školy. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.

Škola je rozdělena na tři úseky - pedagogický, provozní a úsek školní kuchyně. Za pedagogický odpovídá ředitelka, za provozní školnice a za kuchyň vedoucí školní kuchyně. Škola má jmenovanou vedoucí učitelku, která je pověřena řízením v případě nepřítomnosti ředitelky.

Řízení je uskutečňováno denním osobním kontaktem ředitelky mateřské školy se všemi zaměstnanci a prostřednictvím pedagogických porad, které se konají přibližně jednou za tři týdny. Provozní a pedagogické porady se konají jednou za šest měsíců a jsou určeny pro celý kolektiv mateřské školy.

Školní vzdělávací program je vypracováván v týmu, z evaluačních činností jsou vyvozovány záměry pro další práci.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický sbor školy je složen z deseti učitelek produktivního věku. Téměř všechny učitelky jsou plně kvalifikovány. Všechny členky pedagogického sboru se pravidelně vzdělávají studiem odborné literatury a dalším vzděláváním – kurzy, semináře, webináře.

Služby učitelek jsou organizovány tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Ve většině tříd je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti v rozsahu dvě hodiny denně.

Provozní personál tvoří šest zaměstnanců – dvě školnice, jeden údržbář a tři pracovnice školní kuchyně - vedoucí školního stravování a dvě kuchařky.

3.7 Spolupráce s rodinou

Rodiče a škola jsou partneři, které spojuje jediný cíl a tím jsou děti, jejich zdravý fyzický a duševní vývoj. Spolupráce funguje na základě vzájemného porozumění. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodin a zachovávají diskrétnost o rodinných záležitostech. Komunikace se zákonnými zástupci probíhá při předávání dětí. Je možné si dohodnout konzultaci mimo přímou výchovnou práci učitelek - v každé třídě jsou stanoveny konzultační hodiny.

Škola využívá rodičů – odborníků pro příležitostné zajišťování akcí pro děti, konání výtvarných dílen a vítá i materiální pomoc.

Na začátku školního roku se konají informativní schůzky. Zákonní zástupci jsou o plánovaných akcích školy pravidelně informováni e-mailem. V šatnách a na webu školky jsou vždy včas a přehledně zveřejněné důležité informace o plánovaných akcích. Během celého školního roku jsou rodiče zváni na besídky, přednášky, rodinné dílky, ukázkové hodiny práce s dětmi ap.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí s potřebou podpůrných opatření

Dítětem se speciálními potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném podkladě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytnutí podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů a realizuje je škola.

Podpůrná opatření prvního stupně lze realizovat i bez doporučení školského poradenského zařízení. Na základě pedagogické diagnostiky je pro dítě učitelkami vypracován plán pedagogické podpory, který je systematicky naplňován a pravidelně vyhodnocován.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Učitelky budou vždy vycházet z doporučení školského poradenského zařízení ohledně vzdělávacích přístupů i zajištění kompenzačních pomůcek. V případě doporučení vypracují pro dítě plán pedagogické podpory v souladu se vzdělávacími potřebami dítěte a školním vzdělávacím programem. V případě podpůrných opatření 3. a vyššího stupně zajistí škola asistenta pedagoga.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Učitelky školy budou vytvářet ve svých programech a každodenní práci optimální podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.

U dětí, které vykazují známky nadání, bude vzdělávání probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně druhů nadání tak, aby se tato nadání mohla později projevit a pokud možno uplatnit a dále rozvíjet.

Škola zajistí a bude využívat pro nadané děti vhodné pomůcky podle jejich zájmu, např. encyklopedie, knihy pro rané čtenáře apod.

Mateřská škola spolupracuje s rodiči v oblasti rozvoje nadání.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

Režim dne ve třídě dvouletých dětí je upraven s ohledem na potřeby dětí – pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatek odpočinku. Největší prostor je věnován hře dětí, hračky jsou přizpůsobené této věkové kategorii. Pro pobyt venku je nejčastěji využívána zahrada.

Učitelky ve třídě, kde jsou zařazeny děti od dvou do tří let, jsou stabilní a mají pozitivní vztah k dětem této věkové kategorie. Učitelky se v přímé pedagogické činnosti v maximální možné míře překrývají. Ve třídě pracuje také školní asistentka.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání je organizováno v pěti věkově stejných třídách. Děti se ráno od 7 hodin scházejí ve druhé a čtvrté třídě, v první třídě začíná provoz v 7.30 h. Do třetí a páté třídy děti odcházejí v 7.45 h. Na odpolední činnosti zůstávají děti ve svých kmenových třídách do 15.45 h. Poté se všechny děti spojí do dvou tříd, které jsou v provozu do 17 hodin.

4.1 Vnitřní uspořádání školy

V původní rodinné vile je v přízemí umístěna první třída, sociální zázemí a šatna. V prvním patře jsou dvě stálé ložnice a toalety. V suterénu budovy je ředitelna, kancelář hospodářky a sklad materiálu. V přízemí přístavby z 80. let jsou umístěny druhá a třetí třída, šatny a umývárny obou tříd, kuchyň a sklad potravin. V nové přístavbě z roku 2015 je čtvrtá a pátá třída, šatny a umývárny, sklad matrací a lůžkovin, výdejna jídla a technická místnost.

Třídy nazýváme „vagónky“ vzhledem k blízkosti vlakové trati Praha – Benešov. Třídy jsou rozlišeny podle barev – žlutá, červená, modrá, oranžová a zelená.

4.2 Zařazování dětí do tříd

Do žluté třídy je zařazeno 22 dětí od 2,5 do 3,5 let, do červené 18 dětí čtyřletých, modrou třídu navštěvuje 20 dětí pětiletých. Do oranžové třídy je zařazeno 27 dětí, z nichž je více než polovina předškoláků. V zelené třídě je také 27 předškoláků a také děti s odkladem nástupu školní docházky.

4.3 Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě

Prostřednictvím souběžného působení dvou učitelek ve třídě je zajištěna vzájemná pomoc kolegyň při dopoledních činnostech a především bezpečnost dětí při pobytu venku, při vycházkách, výletech apod.

4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Do mateřské školy jsou zpravidla přijímány děti ve věku od 3 do 6 let, které mají české státní občanství nebo povolení k pobytu na území ČR. Přednostně jsou podle školského zákona přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Samozřejmým kritériem je řádné očkování podle očkovacího kalendáře, což se netýká dětí s povinnou předškolní docházkou. Děti jsou přijímány k celodennímu pobytu. Zápis do mateřské školy se koná v první polovině května a zákonní zástupci jsou o něm informováni na webových stránkách školy, na vývěškách v obci a ze zpráv v místním tisku.

Od školního roku 2017 – 18 bylo zavedeno povinné předškolní vzdělávání pro děti, které do začátku školního roku dovrší pět let.

5. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Zaměření školy

Mateřská škola pracuje se školním vzdělávacím programem, který je sestaven tak, aby respektoval hlavní cíle předškolního vzdělávání stanovené v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Dnešní svět chce po dětech zaměření na emoční inteligenci a vlastnosti, spíše než na poznání materiálního světa a hromadění pojmů. Je důležité umět pojmy uvádět do souvislostí a rozvíjet zvědavost a nadšení.

Vzdělávací program udává deset integrovaných bloků, které jsou charakterizovány hlavními záměry, dílčími cíli a kompetencemi vyjádřenými v činnostech. Výběr podtémat je v plné kompetenci pedagoga a odvíjí se od toho, s jakou věkovou skupinou dětí pedagog pracuje.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Hlavním dlouhodobým cílem vzdělávacího programu je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci předškolního období bylo jedinečnou a samostatnou osobností, schopnou zvládat aktivně a s osobním uspokojením takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny. Naším cílem je vytvořit podmínky pro přirozený přechod od bezstarostného dětství k systematickému vzdělávání v pozdějším věku. Vést děti k tomu, aby si dokázaly vyplnit čas účelně a smysluplně aktivitami, které jsou jim příjemné, které je uspokojí a vedou k jejich rozvoji. Hrou, řešením různých úkolů, samostatným rozhodováním vést děti k zodpovědnosti za sebe sama, za své chování, jednání a činy.

Dalším cílem je vytvoření sympatizujícího prostředí, optimálních podmínek pro pobyt dětí v mateřské škole po stránce materiální, prostorové i časové a tím usnadnit adaptaci dětí na prostředí školky. Nadále plánujeme průběžně obnovovat vybavení tříd hračkami, pomůckami, didaktickým materiálem a doplňky tak, aby odpovídaly věkovým zvláštnostem dětí a tím vytvářet prostředí podněcující v dětech tvořivost, fantazii a představivost.

Ve výchovně vzdělávací práci a plánování vycházet z podmínek třídy, znalostí a úrovně dětí, zajistit návaznost a gradaci úkolů. Ve všech činnostech respektovat práva dítěte, zejména na hru a odpočinek. Využívat okolní les k podpoře tělesného rozvoje a zdraví dětí, k pozorování živé i neživé přírody, k experimentování, k pochopení důležitosti ochrany životního prostředí.

Naším nezbytným cílem je nadále zlepšovat stávající standard školy. Hlavním prostředkem je propagace a také propojení školy s rodiči, zřizovatelem a dalšími organizacemi v obci.

Důležitým cílem je dbát na to, aby pedagogové i ostatní zaměstnanci jednali a pracovali profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami, aby byli pro děti vzorem, který chtějí napodobovat.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávací obsah je naplňován formou aktivit, které mají činnostní povahu a střídají se jak individuální tak i skupinové. Integrované bloky jsou zpracovány pro všechny věkové skupiny dětí. Časový rozsah pro integrované bloky není stanoven, aby měl pedagog možnost integrovaný blok průběžně rozvíjet a dotvářet podle aktuální situace, reakcí a spolupráce dětí a podle výsledků evaluačních činností.

Integrované bloky doplňujeme výukovými programy ve spolupráci s Malou technickou univerzitou, Mobilním planetárium, Muzeem Říčany, Kreativním klubem La Mamka, dobrovolnými hasiči, záchranáři, policisty, ilustrátorem a dalšími. Vzdělávací nabídka je doplněna o tradiční slavnosti – Vánoce a Velikonoce.

5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami poskytujeme podpůrná opatření. Podpůrná opatření 1. stupně jsou poskytována formou přímé podpory, kdy vytváříme optimální vzdělávací podmínky. Pokud přímá podpora nestačí, zpracováváme Plán pedagogické podpory, na jejímž vypracování se spolupodílí učitelky, které mají dítě se SVP ve třídě. Plán pedagogické podpory má

písemnou podobu, obsahuje popis obtíží, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory mezi učitelkami s cílem stanovení metod práce s dítětem a způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností a návyků.

Po zpracování plánu seznámí učitelka rodiče dítěte s plánem pedagogické podpory. Plán se vyhodnotí do 3 měsíců od zahájení podpůrných opatření.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně zpracováváme na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti rodičů Individuální vzdělávací plán, který vychází ze školního vzdělávacího programu.

Učitelky zpracovávají pedagogickou diagnostiku každého dítěte, pozorují jeho chování a zájmy, uplatňují individuální přístup ve vzdělávání. Dětem, které v průběhu vzdělávání projevují známky nadání, věnují učitelky zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby, než vyšetření proběhne, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle Plánu pedagogické podpory, který učitelky vypracují. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupují učitelky při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a ŠPZ.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí od dvou do tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji jsou uplatňovány skupinové formy činností. V plné míře akceptujeme vývojová specifika. Při plánování vzdělávacích nabídek pro děti mladší tří let vycházíme z principů jednoduchosti a časové nenáročnosti. Pro děti je důležité známé prostředí a dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru.

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii – situační učení, spontánní sociální učení - nápodoba, prožitkové učení a učení hrou a činnostmi. Adaptační režim těchto dětí je přizpůsobený jejich potřebám.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1 Integrované bloky:

- I. Samostatnost
- II. Pospolitost
- III. Ochota
- IV. Štědrost
- V. Starostlivost
- VI. Tvořivost
- VII. Zvědavost
- VIII. Jedinečnost
- IX. Pracovitost
- X. Odvaha

Prvním rokem v mateřské škole pracujeme s kartami ctností, které slouží jako metodická pomůcka při vytváření integrovaných bloků. Karty ctností předávají dětem důležitý morální kontext přístupů k životu a druhým lidem a zpřístupňují jim představu o abstraktních pojmech, např. sebeúcta, sebekázeň a jiné.

1. Samostatnost

Charakteristika bloku:

Seznamujeme se s prostředím mateřské školy, pravidly soužití v kolektivu a učíme se je dodržovat. Zkoumáme oblasti života, ve kterých v sobě můžeme objevit a rozvíjet naši samostatnost. Učíme se sebeobsluze, samostatné komunikaci a práci i odvaze samostatně jednat sám za sebe.

Navržená podtémata:

- Začínáme spolu
- Kde domov můj
- Poznáváme naši obec, naši zemi
- Dokážu to sám
- Moje rodina
- Krajinou podzimu

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Zvládnout se samostatně obléknout a svléknout, osobní hygienu a základní sebeobsluhu
- Zvládnout prostorovou orientaci a bezpečný pohyb v prostorách MŠ i mimo ni
- Rozpoznat co je a není pro mě bezpečné
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

- Rozvíjet intelekt kultivovaný projev a komunikaci – verbální i neverbální (vědomě rozvíjet a zdokonalovat řeč, slovní zásobu, výslovnost, tempo a dýchání, porozumění a interpretace slyšeného)
- Vyrovnat se s odloučením od rodiny
- Vytvářet a upevňovat kladné vztahy a vazby v novém prostředí
- Uvědomovat si a adekvátně reagovat na příjemné i nepříjemné situace a umět je následně zpracovat
- Osvojovat si základní časové pojmy a souvislosti
- Uvědomovat si různorodost individuálního vnímání a poznávat vlastní emoce

Dítě a ten druhý

- Naučit se navazovat kontakty s dospělými a vrstevníky
- Mít ohledy na druhé a naučit se vzájemné pomoci
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Dítě a společnost

- Adaptovat se na nové prostředí, nové lidi a rozeznávat je
- Vytvořit společná pravidla kvalitního soužití v MŠ
- Uvědomit si význam mravního chování

Dítě a svět

- Poznávání a tvorba nových sociálních vazeb
- Seznámit se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytvářet pozitivní vztah k němu

Očekávané výstupy:

- Dítě zvládá odloučení od rodičů na určitou dobu a být aktivní i bez jejich podpory
- Dítě zvládá základní sebeobsluhu a uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a nápoje, umět stolovat, postarat se o sebe a své věci, oblékat se, svlékat se, obout se apod.)
- Dítě se zvládá maximálně samostatně a smysluplně vyjadřovat své myšlenky, nápady, pocity, názory a úsudky a vhodně je formulovat ve větách
- Dítě zvládá vést rozhovor (naslouchat, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah jeho sdělení a případně se doptávat na nejasnosti)
- Dítě se zvládá domluvit slovy i gesty a improvizovat
- Dítě zvládá navazovat oční kontakt a překonávat stud, osvojuje si vhodný způsob komunikace a respektuje své okolí
- Dítě komunikuje přirozeně a bez zábran, navazuje přátelské vztahy
- Dítě v mateřské škole cítí pocit bezpečí a pohody
- Dítě uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (pozdraví, rozloučí se, poděkuje, vezme si slovo, požádá o pomoc, vyslechne sdělení, uposlechne pokyn apod.)
- Dítě se adaptuje na život v mateřské škole a aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školky i jeho běžných proměn a spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody
- Dítě zvládá běžné činnosti a požadavky na něj kladené i jednoduché praktické situace, které se doma i v mateřské škole opakují, chová se bezpečně a přiměřeně doma i na veřejnosti
- Dítě pociťuje hrdost skrze vlastní samostatnost

Vzdělávací nabídka:

- Námětové, didaktické a konstruktivní hry
- Interaktivní hry
- Komunikační kruh
- Říkaneky, písničky, hádanky, pohádky, pohybové a taneční improvizace
- Výtvarná a pracovní činnost a různým materiálem
- Hry na zahradě
- Vycházky po obci a okolí

2. Pospolitost

Charakteristika bloku:

Zkoumáme oblasti, ve kterých můžeme rozpoznat a prožít pocity sounáležitosti a pospolitosti. Učíme se být součástí kolektivu, společnosti a zároveň poznáváme individualitu každého z nás. Zkoumáme různé společenské role, se kterými se přirozeně setkáváme. Nepoznáváme ale jen své okolí, ale skrze něj i sami sebe. Poznáváme rozdíly mezi domovem a životem v mateřské škole.

Navržená podtémata:

- Podzimní pohádka
- Pozor letí dráček

Dílčí cíle:**Dítě a jeho tělo**

- Uvědomění si vlastního těla

Dítě a jeho psychika

- Získání relativní citové samostatnosti
- Rozvoj schopnosti sebeovládání
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat, vést rozhovor
- Chápat prostorové pojmy, orientovat se v prostoru i rovině
- Řešit problémy
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

Dítě a ten druhý

- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě a společnost

- Seznamování se světem lidí a kultury i umění, osvojení základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Dítě a svět

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

- Dítě chápe, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli
- Dítě se bezpečně orientuje ve známém prostředí
- Dítě chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí apod.), že osobnostní odlišnosti jsou naprosto přirozené
- Dítě si uvědomuje svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva sobě i druhým a respektuje je
- Dítě se zvládá odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, je aktivní i bez jejich opory
- Dítě si uvědomuje svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a svobodně je vyjadřuje
- Dítě se rozhoduje o svých činnostech
- Dítě ovládá svoje city ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí a přizpůsobuje jim své chování
- Dítě zachovává správné držení těla

Vzdělávací nabídka:

- Činnosti rozvíjející hrubou a jemnou motoriku
- Pohybové hry a taneční improvizace

- Hry s padákem
- Vycházky do obce a okolí
- Poznávací hry
- Tvorba pravidel při pohybu mimo MŠ
- Poznávání přírodního bohatství v okolí
- Návčik písní a básní
- Tematické výtvarné činnosti a projekty
- Spontánní hry
- Estetické a tvůrčí aktivity
- Komunikační kruh
- Didaktické, námětové, smyslové a paměťové hry
- Dramatizace

3. Ochota

Charakteristika bloku:

Zkoumáme oblasti života, ve kterých můžeme objevovat a rozpoznávat ochotu. Skrze dění ve třídě se přímo či nepřímo setkáváme s podstatou této vlastnosti a snažíme se najít její místo v nás samých. Snažíme se pochopit, že ochota je nedílnou součástí běžného života, ať už se jedná o ochotu učit se nové věci, pomáhat ostatním, poznávat sebe samé i svět okolo nás, ale i ochotu být ohleduplný k potřebám ostatních, nebo pomoci. V běžných denních situacích se často můžeme setkat i s jejím nedostatkem a proto se učíme poznávat hranice nás samých a vést děti k pochopení, že být ochotný není naše povinnost, ale sami si vybíráme, kdy je pro nás v pořádku být ochotný a kdy už se ochota střetává se sebezapřením a nezdravým jednáním, a jak se s takovou situací zdravě vypořádat.

Navržená podtémata:

- Návštěva u skřítky Lístka
- Jak se mají zvířátka v lese
- Podzimní strašení
- Dušičky
- Sv. Martin

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Prožívat radost z činnosti
- Rozvoj fyzické zdatnosti
- Ovládat dech při zpěvu a recitaci

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- Učit se nová slova a aktivně je používat
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- Prožívat nadšení a radost z poznávání

- Vnímat vlastní emoce a umět je rozlišovat a pracovat s nimi
- Zvládnout kontakt s neznámým, nebo novým člověkem

Dítě a ten druhý

- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- Postupovat podle instrukcí a pokynů
- Vytváření mezilidských vztahů
- Poznávání lidských vlastností a individuálních rozdílů

Dítě a společnost

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- Poznávání lidových zvyků a světa kultury
- Pochopení národní identity

Dítě a svět

- Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- Poznávání zvyků specifických pro místo, kde žijí

Očekávané výstupy:

- Dítě vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- Dítě správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči
- Dítě pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- Dítě uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhájí svůj postoj nebo názor, respektuje jiný postoj či názor), přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikty adekvátně situaci
- Dítě se chová a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- Dítě se chová zdvořile, přistupuje k druhým lidem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, váží si jejich práce a úsilí
- Dítě si osvojuje elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou jemu blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- Dítě je citlivé ve vztahu k živým bytostem
- Dítě se zvládá soustředit po věku přiměřenou dobu na činnost

Vzdělávací nabídka:

- Činnosti rozvíjející hrubou a jemnou motoriku
- Pohybové hry a taneční improvizace
- Vycházky do obce a okolí
- Poznávací hry

- Poznávání přírodního bohatství v okolí
- Návěky písní a básní
- Tematické výtvarné činnosti a projekty
- Spontánní hry
- Komunikační kruh
- Didaktické, námětové, smyslové a paměťové hry
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí

4. Štědrost

Charakteristika bloku:

Zkoumáme oblasti života, ve kterých můžeme objevovat, rozvíjet a uplatnit štědrost. Učíme se žít v sounáležitosti a pospolitosti vzhledem k jevům okolo nás. Zabýváme se potřebami druhých, možnostmi, jak prožívat a opětovat. Zabýváme se významem života ve společnosti a učíme se aplikovat znalosti o našem sociálně kulturním prostředí a zvyklostech okolo nás.

Navržená podtémata:

- Advent
- Mikuláš
- Vánoce

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Uvědomění si vlastního těla
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnosti, vyjádření pojmů, vyjádření se)
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- Rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet je a city plně prožívat
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- Sdílení pocitů
- Práce s rozličnými materiály a předměty

Dítě a ten druhý

- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- Rozvoj schopnosti spolupráce
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Dítě a společnost

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- Seznamování se se světem lidí, kultury a umění, osvojování si základních poznatků o prostředí, v němž žije
- Rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- Poznávání jiných kultur a kulturních zvyklostí
- Odhalování charakteristických rysů předmětů či jevů a vzájemných souvislostí mezi nimi
- Poznávání různých surovin a materiálů a jejich možné využití (pečení, vaření, dárky apod.)
- Vhled do našeho kulturního dědictví a propojení souvislostí jeho změn v čase

Očekávané výstupy:

- Dítě zvládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem a jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- Dítě si uvědomuje příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucit, radost, spokojenost, smutek, odmítnutí apod.), rozlišuje citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- Dítě se učí prožívat a projevovat svým vlastním dětským způsobem co cítí (soucit, radost, náklonost, frustraci apod.), učí se zpracovávat a ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, adekvátně tlumit vztek, zlost a agresivitu a ventilovat je zdravým a konstruktivním způsobem)
- Dítě se učí vnímat potřeby druhých, vycházet jim vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně, soucítit a nabídnout pomoc)
- Dítě se učí vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus, tempo apod.)
- Dítě si všímá změn v nejbližším okolí i světě kolem něj
- Dítě se učí vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady a pocity
- Dítě zvládá z paměti reprodukovat krátké texty
- Dítě se umí těšit z příjemných i hezkých zážitků a uvědomuje si příjemné i nepříjemné citové prožitky

Vzdělávací nabídka:

- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí
- Sledování událostí v obci a možná účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé
- Pohybové a hudební hry
- Didaktické hry
- Návlek a procvičování básní a písní
- Pohybová improvizace
- Konstruktivní a námětové hry

- Divadlo a dramatizace
- Tematické výtvarné a pracovní činnosti
- Komunikační kruh

5. Starostlivost

Charakteristika bloku:

Zkoumáme oblasti, ve kterých můžeme rozvíjet a ujasnit si význam starostlivosti a péče o sebe sama i druhé lidi. Klademe důraz na důležitost vzájemné starostlivosti pro naši psychickou pohodu a učíme se ji opětovat. Svou pozornost cílíme na rozvoj prosociálního citění a dáváme ho do souvislostí s děním ve společnosti

Navržená podtémata:

- Pozor, letí kometa
- Tři králové
- Královna zima

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody kolektivu
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základu zdravého životního stylu
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- Zapojení smyslových orgánů

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů a sebevyjádření)
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování apod.)
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- Rozpoznávání a pojmenování dovedností a vlastností
- Sdílení vlastních dojmů a prožitků

Dítě a ten druhý

- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích k druhým lidem
- Vytváření kladného vztahu ke skupině
- Podpora schopnosti svěřit se blízké osobě

Dítě a společnost

- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností, umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- Vytvoření povědomí o základních morálních hodnotách
- Zájem o práci a pomoc, prospěch svému okolí

Dítě a svět

- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou i neživou přírodou, lidmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- Dítě rozlišuje, co prospívá a co škodí zdraví, chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- Dítě vyjadřuje souhlas či nesouhlas, řekne „NE“ v situacích, které to vyžadují, odmítne se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- Dítě si uvědomuje své limity a možnosti, své silné i slabé stránky
- Dítě se chová obezřetně při setkání s neznámým člověkem a v případě potřeby požádá druhého o pomoc pro sebe či jiného člověka
- Dítě si utváří základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídající situaci se podle této představy chová
- Dítě rozlišuje aktivity, které mohou podporovat zdraví okolního prostředí a které je mohou poškozovat, všímá si škod a nepořádku a umí na ně upozornit

Vzdělávací nabídka:

- Námětové, didaktické a konstruktivní hry
- Interaktivní hry
- Komunikační kruh
- Řídkanky, písničky, hádanky, pohádky, pohybové a taneční improvizace
- Výtvarná a pracovní činnost a různým materiálem
- Hry na zahradě
- Vycházky po obci a okolí
- Upevňování časových pojmů
- Povídání o zimním období a jeho specifikách

6. Tvořivost

Charakteristika bloku:

Zkoumáme oblasti, ve kterých v sobě můžeme objevit a rozvíjet naši tvořivost a kreativitu. Učíme se kritickému myšlení a rozvíjíme smysl pro estetiku v různých aspektech života. Pozorujeme tvořivost v prostředí okolo nás a snažíme se uplatnit naši vlastní tvořivou mysl. Klademe důraz na individuální vnímání toho, co je krásné a hledáme krásu nejen ve výsledku naší tvořivé práce, ale též v samotném procesu tvoření. Spontánně postupujeme cestou pokusu a omylu, zkoušíme experimentovat a přijímáme chybu jako nedílnou součást tvůrčího procesu.

Navržená podtémata:

- Zima čaruje
- Zvířátka v zimě
- Masopustní veselí
- Mrazík kreslí na okno

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Zvládat jednoduchý pohyb formou nápodoby
- Rozvíjet smyslové vnímání
- Rozvíjet tvořivost a zručnost
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.)

Dítě a jeho psychika

- Hledat radost ve hře a tvoření
- Rozvíjet slovní zásobu na základě poznávání
- Porozumění slyšenému
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- Posílení přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- Uvědomění vlastní individuality a hodnoty jako jedinečného člena skupiny s vlastní integritou a pohledem na věc

Dítě a ten druhý

- Vyjádření vlastních potřeb a názorů
- Spolupracovat, přizpůsobit se, řídit se pravidly, jednat citlivě
- Rozvoj interaktivních a komunikačních dovedností verbálních i neverbálních
- Rozvoj schopnosti ocenit a respektovat individualitu a originální projev ostatních

Dítě a společnost

- Ocenit tvořivost a kreativitu
- Osvojit si umění společné práce a čerpat z ní
- Tvorba základu aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění a rozvoj dovedností, umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- Na základě bezprostřední zkušenosti hledat různé možnosti a varianty (má vlastní a originální nápady)
- Přijmout roli v kolektivu, chopit se práce

Dítě a svět

- Pozorovat a poznávat změny v našem okolním prostředí
- Tvorba elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy:

- Dítě koordinuje lokomoci a další pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou
- Dítě ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- Dítě zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji a běžnými pracovními pomůckami
- Dítě pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- Dítě se naučí nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatuje a umí si je vybavit
- Dítě vyjadřuje svobodně svou představivost a fantazii

- Dítě rozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Dítě vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně naslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky (říci, co bylo pro něj zajímavé a co ho zaujalo)
- Dítě má povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- Dítě dodrží domluvená pravidla
- Dítě spontánně postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší experimentovat a přijímá chybu jako nedílnou součást tvůrčího procesu
- Dítě formuluje otázky, odpovídá, hodnotí, slovně reaguje
- Dítě chápe jednoduchý humor, umí vytvořit jednoduchý rým
- Dítě se učí napsat a poznat napsané své jméno

Vzdělávací nabídka:

- Skupinové práce, tvoření, pokusy
- Aktivity sblížující kolektiv
- Čtení a prohlížení knih
- Komunikační kruh
- Artikulační, dechové, rytmické a sluchové hry
- Pohybové a psychomotorické hry
- Vycházky do obce a okolí
- Volná hra v přírodě
- Výtvarné a tvůrčí činnosti na podporu kreativity a zručnosti
- Námětové, didaktické a konstruktivní hry
- Interaktivní hry

7. Zvídavost

Charakteristika bloku:

Zkoumáme oblasti života, ve kterých můžeme rozpoznat a lépe si osvojit vlastní zvídavost. Klademe důraz na to, že zvídavost je základní emocí, která nás posouvá kupředu v našem vývoji. Hledáme způsoby, jak nejlépe využít zvídavosti k poznání světa kolem nás a neopomíjíme i emoce s ní spojené. Je přirozené cítit strach z nového, nebo nervozitu, ale učíme se společně s těmito emocemi pracovat.

Navržená podtémata:

- Království pohádek
- Na výletě s kniho-molem
- Jarní pohádka

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- Rozvoj radosti při fyzickém pohybu a kladného vztahu ke sportu

Dítě a jeho psychika

- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu našeho jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- Prožití radosti z odvedené práce
- Uvědomění práva být sám sebou

Dítě a ten druhý

- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Spolupráce, vzájemná pomoc, vyslechnutí, pochopení
- Podpora tvůrčí aktivity ve skupině

Dítě a společnost

- Rozvoj základně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Vnímat a prožít rozmanitost kultury ve světě
- Být prospěšný ve skupině

Dítě a svět

- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- Poznávání živé i neživé přírody
- Snaha o pochopení významu ochrany přírody
- Všimnout si změn a dění v blízkém okolí
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)

Očekávané výstupy:

- Dítě vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobuje jej podle pokynu
- Dítě sleduje a vypráví příběh/pohádku
- Dítě sluchové rozlišuje začáteční a koncové slabiky a hlásky písmen ve slovech
- Dítě pozná některá písmena a čísla, popř. slova
- Dítě pozná napsané své jméno
- Dítě projevuje zájem o knihy, soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo nebo film
- Dítě vnímá, že je zajímavé učit se nové věci, využívá zkušenosti k učení
- Dítě chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, na atd.)
- Dítě chápe základní matematické a číselné pojmy
- Dítě dodržuje dohodnutá a pochopitelná pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržuje herní pravidla

- Dítě si uvědomuje, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých a dokáže takové chování rozeznat a distancovat se od něj přiměřeně svému věku
- Dítě vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí
- Dítě dokáže projevovat souhlas i nesouhlas

Vzdělávací nabídka:

- Rozmanité hry na podporu tvořivosti, představivosti, fantazie a nadšení
- Konstruktivní, námětové, didaktické, stolní, taneční, pohybové a hudební hry
- Práce s knihou
- Poslech tematických pohádek a příběhů
- Vycházky po okolí
- Výtvarné a pracovní činnosti s nejrůznějšími materiály
- Říkaný, básničky, písně, rozpočítadla
- Přímé pozorování v přírodě
- Hry na procvičení prostorové orientace
- Hry na procvičení paměti
- Pracovní listy
- Komunikační kruh
- Interaktivní hry
- Volná hra v přírodě

8. Jedinečnost

Charakteristika bloku:

Objevujeme a poznáváme oblasti života, ve kterých můžeme ocenit a prociťit krásu jedinečnosti. Chápeme, že jedinečnost je výsadou nejen všeho kolem nás, ale i nás samotných. Je to vlastnost, která nás nemá vyčlenit, ale naopak spojoval. Jedinečnost je autentická, krásná, všudypřítomná a může s sebou přinášet mnoho dobrého. Můžeme ji pozorovat mezi lidmi, ale i v přírodě. Učíme se ji rozpoznat, podpořit i ocenit.

Navržená podtémata:

- Radování skřítky Dubínka
- Kouzelnice příroda
- Co se děje za okny

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Osvojení si poznatků a dovedností, důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- Elementární poznatky o lidském těle a jeho vývoji
- Rozvoj povědomí o čistotě a péči o tělesné zdraví, zdravé výživě, významu aktivního pohybu

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétního, názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Dítě a ten druhý

- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými lidmi
- Uvědomění vlastní identity vzhledem k druhým lidem (moje x tvoje apod.)
- Rozvoj schopnosti vytvořit něco pro radost druhým

Dítě a společnost

- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Rozvoj mravních zásad a umění komunikace i naslouchání, tolerance a vzájemné pomoci

Dítě a svět

- Chápat, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- Pociťovat sounáležitost s přírodou, její ochranu, setkání s ní i se zvířaty

Očekávané výstupy:

- Dítě pojmenovává části těla, některé orgány (včetně pohlavních), zná jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), zná základní pojmy uznávané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- Dítě se záměrně soustředí na činnost a udrží pozornost
- Dítě se zaměřuje na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětů a jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- Dítě si uvědomuje příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišuje citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- Dítě se dovede bránit projevům násilí, ubližování, ponižování apod. jiného dítěte, dovede si říci o pomoc
- Dítě si uvědomuje, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých a dokáže takové chování rozeznat a distancovat se od něj přiměřeně svému věku
- Dítě má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.
- Dítě má povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomuje si, že způsob, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňuje vlastní zdraví i životní prostředí

- Dítě uplatňuje své individuální potřeby, přání, práva s ohledem na druhého, učí se přijímat kompromis a řešit konflikt dohodou
- Dítě pozná a vymyslí synonymum apod.

Vzdělávací nabídka:

- Konstruktivní, námětové, didaktické, stolní, taneční, pohybové a hudební hry
- Poslech tematických pohádek a příběhů
- Výtvarné a pracovní činnosti s nejrůznějšími materiály
- Říkaneky, básničky, písně, rozpočítadla
- Přímé pozorování v přírodě
- Hry na procvičení prostorové orientace
- Hry na procvičení paměti
- Pracovní listy
- Komunikační kruh
- Interaktivní hry
- Volná hra v přírodě
- Skupinové práce
- Komunikační kruh
- Artikulační, dechové, rytmické a sluchové hry
- Pohybové a psychomotorické hry
- Volná hra v přírodě

9. Pracovitost

Charakteristika bloku:

Zkoumáme oblasti života, ve kterých můžeme objevit, ocenit a aplikovat pracovitost. Snažíme se pochopit její význam pro nás jako jedince i pro lidskou společnost. Hledáme znaky pracovitosti v našem okolí a v přírodě. Učíme se chápat naši pracovitost jako základní vlastnost, potřebnou k našemu rozvoji a osobnímu štěstí, skrze dobrý pocit z odvedené práce.

Navržená podtémata:

- Komu se nelení, tomu se zelení
- Mravenčí stezka
- Ve zdravém těle, zdravý duch

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Vytváření zdravých životních návyků a postojů, jako základů zdravého životního stylu
- Rozvoj fyzické zdatnosti, obratnosti, rovnováhy apod.

Dítě a jeho psychika

- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebedůvěry a osobní spokojenosti)
- Rozlišovat některé obrazové symboly (piktogramy, dopravní značky apod.)

- Rozvoj schopnosti soustředit se na činnost a její dokončení
- Umět přijímat ocenění i konstruktivní kritiku, učit se hodnotit vlastní pokrok

Dítě a ten druhý

- Rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem apod.) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět

- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností, v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí, k ochraně dítěte před nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy:

- Dítě má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- Dítě má povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- Dítě respektuje předem vyjasněná pravidla, přijímá vyjasněné a odůvodněné povinnosti
- Dítě se učí zorganizovat hru
- Dítě umí spolupracovat s ostatními
- Dítě pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá na pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu a životní prostředí)
- Dítě samostatně plní jednoduché úkoly, poradí si v běžné a opakující se situaci, cítí uspokojení z vlastní samostatnosti
- Dítě respektuje potřeby jiného člověka, dělí se o hračky, pomůcky, podělí se o úkol s jiným dítětem apod.
- Dítě se chová a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

Vzdělávací nabídka:

- Výtvarné a pracovní činnosti s nejrůznějšími materiály
- Říkadky, básničky, písně, rozpočítadla
- Hry na procvičení prostorové orientace
- Hry na procvičení paměti
- Pracovní listy
- Komunikační kruh
- Interaktivní hry
- Volná hra v přírodě
- Aktivity sbližující kolektiv
- Komunikační kruh

- Artikulační, dechové, rytmické a sluchové hry
- Vycházky do obce a okolí
- Výtvarné a tvůrčí činnosti na podporu kreativity a zručnosti
- Námětové, didaktické a konstruktivní hry
- Činnosti rozvíjející hrubou a jemnou motoriku
- Pohybové hry a taneční improvizace
- Hry s padákem
- Interaktivní hry
- Tematické výtvarné činnosti a projekty
- Didaktické, námětové, smyslové a paměťové hry
- Dramatizace

10. Odvaha

Charakteristika bloku:

Zkoumáme oblasti života, ve kterých můžeme rozpoznávat, zkoumat a posouvat hranice vlastní odvahy. Odvaha je další z vlastností, které jsou nezbytné k našemu rozvoji a tak je třeba poznat vlastní limity a umět pracovat s vlastním strachem. Snažíme se určit si rozdíl mezi odvahou a nerozvážností a jinými vlastnostmi s odvahou spojenými.

Navržená podtémata:

- Zvládnou to sám
- Léto volá

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- Záměrně využívat všech smyslů, cíleně pozorovat, postřehnout, užívat si (nové, chybějící, změněné apod.)
- Koordinovat lokomoci

Dítě a jeho psychika

- Vytváření základů pro práci s informacemi
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících vyjádřit pocity, získané dojmy a prožitky
- Rozlišování tvarů předmětů a jiných specifických znaků
- Předkládat vlastní nápady

Dítě a ten druhý

- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- Zvládat jednoduché úklidové práce, práci na zahradě

Dítě a svět

- Rozvoj schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Pozorování rozmanitosti přírody i světa

Očekávané výstupy:

- Dítě zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překonávat překážky, házet, chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, vodě, písku)
- Dítě řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá nápady, nalézá nová řešení
- Dítě prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- Dítě zachycuje a vyjadřuje své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou, či dramatickou improvizací apod.)
- Dítě si uvědomuje nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a má povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- Dítě uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhájí svůj postoj, nebo názor, respektuje jiný postoj či názor), přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikt dohodou
- Dítě vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluví se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s dopomocí)
- Dítě dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, hraje férově

Vzdělávací nabídka:

- Rozmanité hry na podporu tvořivosti, představivosti, fantazie a nadšení
- Konstruktivní, námětové, didaktické, stolní, taneční, pohybové a hudební hry
- Poslech tematických pohádek a příběhů
- Výtvarné a pracovní činnosti s nejrůznějšími materiály
- Říkanek, básničky, písně, rozpočítadla
- Přímé pozorování v přírodě
- Hry na procvičení prostorové orientace
- Hry na procvičení paměti
- Pracovní listy
- Komunikační kruh
- Interaktivní hry
- Volná hra v přírodě
- Aktivity sbližující kolektiv
- Čtení a prohlížení knih
- Artikulační, dechové, rytmické a sluchové hry
- Pohybové a psychomotorické hry
- Činnosti rozvíjející hrubou a jemnou motoriku
- Pohybové hry a taneční improvizace
- Hry s padákem
- Tematické výtvarné činnosti a projekty
- Dramatizace

6.2 Realizace integrovaných bloků na úrovni třídních vzdělávacích programů

Učitelky individuálně plánují realizaci integrovaných bloků do třídních vzdělávacích programů. Integrované bloky se rozvíjí a naplňují různým způsobem. Dle zvolených cílů a směřování vzdělávací nabídky vybere učitelka ze vzdělávacích bloků cíle, vzdělávací nabídku a výstupy, doplní z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a sestaví blok, projekt či téma podle potřeb své třídy. Blok dále rozvíjí podle času, metod práce, potřeb dětí a doplňuje konkrétní vzdělávací nabídkou pro děti.

6.3 Realizační a časový plán

Školní vzdělávací program je vypracován na tříleté období. Třídní vzdělávací programy jsou vypracovány na období jednoho roku a jsou rozčleněny na jednotlivé měsíce, týdny a dny tak, aby byly v průběhu celého roku naplňovány rámcové vzdělávací cíle - rozvoj dítěte a jeho schopností, osvojování hodnot a získávání osobnostních postojů. Důležité je, aby dítě bylo rozvíjeno v dílčích oblastech – biologické, psychologické, interpersonální, sociálně - kulturní a enviromentální, vše s ohledem na výstupy, kterými jsou klíčové kompetence k učení a k řešení problémů a kompetence komunikativní, sociální, personální, činnostní a občanské.

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Evaluaci své denní vzdělávací činnosti provádí každá učitelka srovnáním vzdělávacích plánů a výsledků vzdělávací práce s možností poznámek k jednotlivým dnům a rozhovorem s kolegyní ve třídě (konkrétní záměry, co se povedlo, co nikoli, jak děti reagovaly na nabídku, zda byla pro ně přínosem).

Na konci integrovaného bloku dvojice učitelek ve třídě zhodnotí a vypracuje písemně závěrečnou evaluaci integrovaného bloku, zhodnotí celkový průběh na základě průběžné a týdenní evaluace, zejména vzdělávací přínos a vyvodí závěry pro další pedagogickou práci – co se povedlo a osvědčilo, na co je možné navázat, v čem pokračovat, co vážne, k čemu je třeba se vrátit apod.

V pololetí a na závěr školního roku vypracuje dvojice učitelek hodnocení vzdělávací činnosti za půl roku, ve kterém se zaměří na soulad TVP se ŠVP a RVP ve své třídě (integrované bloky a témata, jak vyhovují cíle, výsledky vzdělávání, problémy ve vzdělávací práci...) a dále na podmínky vzdělávání (materiální a provozní), spolupráci s rodiči, školní a mimoškolní akce, nadstandardní aktivity a uvede náměty na opatření ke zlepšení.

Pedagogickou diagnostiku provádějí učitelky do formulářů v průběhu školního roku u dětí průběžně, četnost je přizpůsobena individuální potřebě. Pro děti do 4 let používají předtištěné záznamové archy, doplňují je slovním hodnocením. Pro děti starší 4 let a předškoláky je využívána pedagogická diagnostika iSopi. Předškoláci v páté třídě mají portfolia, do kterých si zakládají

výkresy, pracovní listy a další materiály ukazující vše zásadní ohledně vývoje dítěte. Po ukončení školního roku děti odnáší domů své práce.

K evaluaci vzdělávacího procesu slouží také **přímá kontrolní činnost ředitelky** formou hospitací u jednotlivých učitelek. Posuzuje především přímou vzdělávací činnost, realizaci školního vzdělávacího programu prostřednictvím třídních vzdělávacích plánů, kvalitu pedagogické činnosti, přístup k dětem, dosažené výsledky a spolupráci s kolegy ve třídě. Posoudí též vedení předepsané dokumentace, přípravu vzdělávací činnosti a úpravu třídy po stránce estetické. Průběžně jsou výsledky evaluace vyhodnocovány na pedagogických radách.

Ze systematické evaluace vzdělávacího procesu, individuální pedagogické práce a z hodnocení činností provozních zaměstnanců vyplyne vlastní hodnocení školy jako celku a její vzdělávací činnosti za celý školní rok. Její zpracování slouží jako zpětná vazba ke zkvalitnění vzdělávací práce a zkvalitnění celkové činnosti školy na další období.